

Formarea de ucenici prin învățatura dată prin parabole

Textul de memorat: „Isus a spus noroadelor toate aceste lucruri în pilde și nu le vorbea deloc fără pildă, ca să se împlinescă ce fusese vestit prin prorocul care zice: «Voi vorbi în pilde, voi spune lucruri ascunse de la facerea lumii.»” (Matei 13:34,35)

Creștinismul este o religie rațională și logică. El recomandă cultivarea intelectului. Totuși intelectul singur exprimă insuficient personalitatea umană plenară. Spre deosebire de roboți, care sunt programați să proceseze informații, oamenii sunt capabili să iubească, să simtă, să plângă, să poarte de grijă, să râdă și să-și imagineze. Când a exprimat adevărurile eterne, Domnul Isus nu s-a adresat strict intelectului uman. El a utilizat imagini concrete, desprinse din viața de zi cu zi, pentru a coborî la nivelul oamenilor. Copiii și adulții deopotrivă au reușit astfel să înțeleagă adevărurile profunde transmise prin intermediul parabolilor pline de imagini și metafore.

Datorită măiestriei Marelui Povestitor, oamenilor le-a fost ușor să înțeleagă concepte complexe, precum îndreptățirea, neprihănirea și sfințirea. Și noi putem prezenta noțiunile dificile prin intermediul simbolurilor și al metaforelor.

Un proiect pentru inima ta

De meditat: De ce nu suntem oare auziți și înțeleși când predicăm Evanghelia?

„**Bunătatea** este limbajul pe care surdul îl poate auzi și orbul îl poate vedea.” – *Mark Twain*

Rugăciune: Doamne Isuse, Te rog ajută-mi ca oamenii să vadă bunătatea Ta în viața mea.

&

Parabolele în Vechiul Testament

1. În ce mod ne lărgesc următoarele parabole și alegorii înțelegerea relației lui Dumnezeu cu omenirea? Ce obiecte sau locuri utilizate de acești profeți apar mai târziu în parabolele lui Hristos? 2 Samuel 12:1-7; Isaia 28:24-28; Ieremia 13:12-14 și Ezechiel 15:1-7.

În pasajul din 2 Samuel, Natan spune o parabolă pentru a nu dezvălui scopul real al vizitei sale. David se identifică singur ca fiind omul din parabolă și pronunță condamnarea vinovatului, de fapt, condamnarea sa. Folosind o povestioară alegorică (parabola), Natan a evitat conflictul destul de mare și marea probabilitate de a fi executat!

Ilustrațiile lui Isaia sunt inspirate din viața rurală a ascultătorilor săi. Câteva secole mai târziu, Domnul Isus avea să folosească același cadru în pildele Sale. Parabola lui Isaia ne vorbește despre îndurarea fără margini a lui Dumnezeu în vremurile de pedeapsă. Evrei 12 susține aceeași idee: pedepsele lui Dumnezeu sunt metode de îndreptare, și nu arme de răzbunare. Pedepsele divine au reflectat scopul lor răscumpărător. Ele au fost suficiente pentru a încuraja pocăința, redeșteptarea și reforma. Însă, dacă oamenii se încăpățâneau și se răzvrăteau și mai tare, pedepsele deveneau mai aspre.

Parabola lui Ieremia este o înfricoșătoare ilustrare a judecării. În momentul în care oamenii se împotrivesc planului divin de răscumpărare, Dumnezeu îi lasă în cele din urmă să suporte consecințele alegerii lor. Și Domnul Hristos le-a spus ascultătorilor Săi parabole despre judecată. Ezechiel întrebuițează un alt simbol pentru a transmite un mesaj similar.

De ce este povestirea o metodă atât de eficientă de a transmite un adevăr? Care sunt povestirile tale preferate și din ce motiv îți plac atât de mult? Pregătește-te să răspunzi la această întrebare în cadrul discuțiilor pe grupe.

Parabola constructorului înțelept

2. Cum ne ajută pilda din Matei 7:24-27 să înțelegem ucenicia creștină? De ce apelează Isus la acest exemplu în dorința de a transmite acest adevăr crucial?

În societatea modernă, cititul, scrisul și socotitul sunt considerate niște deprinderi absolut firești. Există totuși, chiar și în vremea noastră, destui oameni care nu au aceste deprinderi elementare. În lumea antică ele constituiau mai degrabă excepția decât regula. Clasele conducătoare cărțurarii (scribii) acumulau putere datorită acestor abilități. Într-o atare situație Isus Și-a exprimat mesajele într-o formă în care oamenii obișnuiți, neînvățați, să le poată înțelege (evident că și oamenii cu carte le puteau înțelege).

Înainte ca Gutenberg să inventeze tiparul, în cele mai multe zone din lume, cărțile erau copiate de mână, ceea ce necesita foarte mult timp. În plus, relativ puțini oameni își puteau permite să achiziționeze astfel de cărți. De aceea, comunicarea orală – prin povestiri, parabole și alte mijloace asemănătoare – a devenit modalitatea standard de transmitere a informației.

Dumnezeu a pus mântuirea la dispoziția tuturor oamenilor. Ne mai surprinde atunci faptul că Domnul Hristos a ales acele forme de comunicare prin care putea ajunge la cel mai mare număr de oameni? Tradiția orală, transmisă de la o generație la alta prin povestiri simple, a devenit în acest fel instrumentul de răspândire a veștii bune.

3. Ce putem învăța din ilustrațiile din Luca 14:27-33? Cum ne ajută metaforele utilizate aici să înțelegem mai bine ucenicia?

Construirea unei clădiri nu se poate face fără o pregătire prealabilă. Estimarea costurilor de construcție se face cu mult timp înainte de începerea lucrului. Tot la fel, nici ucenicia nu poate începe fără o pregătire. Înmulțirea pâinilor, vindecările spectaculoase și succesul aparent i-ar fi putut, face pe posibilibi ucenici să presupună că este ușor să-L urmezi pe Isus. Însă Domnul Hristos îi încurajează pe ascultătorii Săi să ia în calcul toate aspectele. Sacrificiul de sine, suferința, umiliința și respingerea erau un preț destul de mare de plătit. Observăm și de data aceasta că Isus a ales să-Și transmită mesajul folosind un limbaj metaforic și nu o listă cu dezavantaje și obstacole tipice.

Analogii din viața rurală

4. Citește Matei 13:1-30. Ce îi învață aici Isus pe ascultătorii Săi despre ucenicie? Ce lecții pot desprinde creștinii de astăzi din aceste parabole?

Parabola semănătorului este cunoscută de mulți oameni. Cadrul în care se desfășoară acțiunea era cel obișnuit pentru societatea agrară de la data aceea, iar ascultătorii se puteau regăsi cu ușurință în acel cadru. Legătura acestei parabole cu ucenicia este evidentă: Isus îi cheamă pe ascultătorii Săi să-și evalueze poziția în calitate de ucenici. În loc să îi mustre personal pe fiecare în parte, El rostește o parabolă prin care îi invită să își facă singuri morală. Privind în oglinda inimii lor, ei își vor putea evalua înclinațiile materialiste, perseverența sau lipsa ei, atașamentul față de lucrurile de pe pământ și vor putea alege viața de ucenicie fără compromis.

Pe de altă parte, ucenicia adevărată așează judecata (condamnarea) în mâinile Domnului și nu în cele ale ucenicului. Discernământul omnesc este defectuos, cunoașterea umană este parțială. Numai Dumnezeu cunoaște în mod desăvârșit. Isus ne atrage aici atenția și asupra faptului că infiltrarea lui Satana în rândurile ucenicilor este o realitate. Ucenicii nu își pot supune judecata (discernământul) altor credincioși sau unora care se declară credincioși, deoarece aceștia pot fi neghină, și nu grâu. Neghina și grâul cresc împreună până la seceriș.

„În învățătura Domnului Hristos dată prin parabole, se poate observa același principiu ca și în misiunea Sa în lume. Pentru ca noi să putem cunoaște caracterul și viața Sa divină, Fiul lui Dumnezeu a luat asupra Sa natura noastră și a locuit printre noi. Divinitatea a fost descoperită în natura noastră omenească și slava nevăzută, în formă omenească vizibilă. Oamenii puteau învăța despre cele necunoscute prin cele cunoscute, lucrurile cerești au fost descoperite prin cele pământești” – Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, p. 17

În parabola semănătorului, Isus a folosit expresia „înșelăciunea bogățiilor”. Ce vrea să spună El prin această expresie? Cum îi pot înșela „bogățiile” chiar și pe cei care nu le au?

O acțiune revoluționară

Lucrarea Domnului Hristos a fost revoluționară, în sensul că a produs o schimbare radicală, dar nu în sensul că ar fi recurs la acțiuni violente. Armele Sale au fost cu mult mai puternice decât săbiile sau cuțitele. Cuvintele transformatoare, exprimate în mod frecvent în parabole și metafore, au fost armele Sale nu chiar atât de secrete în lupta împotriva răului.

Tacticile și strategiile Sale i-au luat pe mulți conducători religioși prin surprindere, i-au găsit nepregătiți să facă față puterii exercitate de El asupra maselor. Multe dintre parabolele Sale conțineau mesaje îndreptate împotriva lor, iar ei și-au dat seama că influența lor asupra acelor care le primiseră avea să fie mult diminuată.

5. Citește Matei 21:28-32 și Luca 14:16-24; 20:9-19. Ce idei transmit aceste parabole? Deși parabolele erau adresate de regulă anumitor persoane, ce principii prezentate aici sunt valabile și în cazul nostru?

„Parabola viei nu se aplică numai națiunii iudaice. Ea conține o lecție și pentru noi. Biserica din această generație a fost înzestrată de Dumnezeu cu mari privilegii și binecuvântări, iar El așteaptă roade corespunzătoare.” – Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, p. 296

Nu încapă îndoială că am fost mult binecuvântați de Domnul: ne-a răscumpărat prin sângele Său, ne-a dat făgăduința mântuirii în virtutea neprihănirii Sale, ne-a dat asigurarea vieții veșnice și ne-a dăruit Duhul Sfânt. Am primit atât de multe din partea Sa! Totuși, cât de ușor ne este să le dăm uitării, să considerăm că ni se cuvin sau că nu au vreo valoare! Aidoma vierilor din parabolă, nu ne dăm seama de consecințele faptelor noastre. În final, ignoranța nu ne va scuti de judecată, cum nu i-a scutit nici pe ei.

De câte ori te-ai înșelat până acum cu privire la starea ta spirituală? Ce Lecții învățate din aceste experiențe te pot ajuta să eviți comiterea repetată a aceluiași greșeli?

Parabolele în scrierile apostolilor

Cum putem explica dispariția parabolilor din Scriptură după încheierea raportului despre lucrarea Domnului Hristos? După cum se știe, cele mai multe cărți ale Noului Testament au fost scrise de Pavel. Paisprezece cărți nou-testamentare i-au fost atribuite lui, iar aproape jumătate din relatarea istorică a lui Luca din cartea Faptele apostolilor îl are ca protagonist tot pe el. Pavel nu a folosit povestirile și ilustrațiile în aceeași măsură ca Isus, dar a întrebuițat destul de multe metafore, comparații și alte modalități creative de exprimare (vezi Romani 7:1-6; 1 Corinteni 3:10-15; 2 Corinteni 5:1-10). Deși nu a avut dar de povestitor, expunerile sale nu erau totuși plictisitoare sau lipsite de culoare. Există în mod evident deosebiri de stil între cuvântările sale și cele ale lui Hristos, dar amândoi dau dovadă de o creativitate considerabilă în exprimare.

O afinitate mai mare față de parabole o manifestă alți scriitori din Noul Testament. Bunăoară, Iacov, fratele lui Isus, folosește o ilustrație pentru a-și întări mesajul: „Căci, de pildă, dacă intră în adunarea voastră un om cu un inel din aur...” (Iacov 2:2). Realitatea este însă că nici Iacov și nici ucenicii nu au folosit povestirile în aceeași măsură ca Domnul Hristos. Totuși comparațiile și simbolismul sunt frecvent întâlnite: „Căci va trece ca floarea ierbii” (Iacov 1:10), „Iată [de exemplu] și corăbiile, cât de mari sunt...” (Iacov 3:4). Viziunea lui Petru (Faptele 10) a avut o formă simbolică. Fragmente semnificative din cartea Apocalipsa iau forma povestirilor simbolice: „Când s-a văzut balaurul aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeia care născuse copilul de parte bărbătească” (Apocalipsa 12:13).

6. Identifică în pasajele următoare metaforele utilizate. Ce mesaje transmit aceste versete? Ce imagini sunt folosite pentru a transmite aceste mesaje? Faptele 10:9-16; Iacov 3:3-12; Apocalipsa 12:7-17; 18:9-20; 19:11-16.

Indiferent cum alegem să îl formulăm, principiul rămâne același: metaforele, comparațiile, parabolele, alegoriile și celelalte modalități creative de a ne exprima ne ajută să comunicăm astfel încât să putem fi înțeleși. Clădind pe experiența acumulată deja de ascultător, Hristos și ucenicii Săi au întrebuițat comparații și ilustrații care i-au stimulat pe ascultători să înțeleagă adevărul. Și noi ar trebui să procedăm la fel, la timpul și în contextul potrivit.

Studiu suplimentar

Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, capitolul „Învățătura prin parabole” (p. 17-27).

„Isus dorea să stârnească întrebări. El dorea să-i trezească pe cei nepăsători și să imprime adevărul în inimă. Învățătura prin parabole era obișnuită și atrăgea respectul și atenția nu numai a iudeilor, ci și a celor aparținând altor națiuni. [...]

De asemenea, Domnul Hristos avea de prezentat adevăruri pe care oamenii nu erau pregătiți să le primească și nici să le înțeleagă. Și pentru acest motiv, El i-a învățat prin parabole. Punând în legătură învățătura Sa cu scenele din viață, din experiență sau din natură, El le câștiga atenția și le mișca inimile. Mai târziu, când priveau la lucrurile pe care El le folosea pentru a-Și ilustra învățăturile, ei își aduceau aminte de cuvintele divinului Învățător: [...]

Domnul Hristos căuta calea de a ajunge la fiecare inimă. Folosind o diversitate de ilustrații, El nu numai că a prezentat adevărul în diferitele lui aspecte, ci a făcut apel la diferenții Lui ascultători.” – Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, p. 21, 22

Întrebări pentru discuție

1. Prezentăți în cadrul grupei răspunsul dat la întrebarea de la secțiunea de duminică. Ce puteți învăța din răspunsurile celorlalți membri ai grupei?
2. Isus a utilizat imagini și metafore inspirate din lucrurile cu care ascultătorii Săi erau foarte familiarizați. Ce imagini și metafore inspirate din lucrurile specifice vremii noastre putem folosi pentru a transmite adevăruri spirituale?
3. Deși Isus a utilizat metafore inspirate din viața rurală, o mare parte dintre creștinii de la început locuiau în cetăți. Ce imagini din viața citadină putem găsi în scrierile lui Pavel și în alte cărți ale Noului Testament?
4. Care sunt elementele componente ale unei povestiri bune? Ce rol îndeplinește fiecare? Cum ne putem forma obiceiul de a întrebuința aceste elemente în mărturia noastră?
5. Citește Luca 16:19-31. Ce fel de parabolă este aceasta? Ce lecții putem desprinde de aici cu privire la utilizarea ficțiunii în transmiterea mesajelor spirituale?